T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/612
KARAR NO : 2025/196
KARAR TR : 03/03/2025

ÖZET: Davacı aleyhine başlatılan ilamlı icra takibinde ödenen tahsil harcının, ilamın ortadan kalkmış olması nedeniyle İcra Müdürlüğünce iadesine karar verildiği halde, Vergi Dairesi tarafından harcın iade edilmemesine yönelik işlem tesis edildiği ileri sürülerek; işlemin iptali ve harcın iadesi istemiyle açılan davanın İDARİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi
Vekili : Av. E. B. Y.
Davalı : Gelir İdaresi Başkanlığı / Pendik Vergi Dairesi

I. DAVA KONUSU OLAY

1.Davacı vekili, sayılı taşınmaza kamulaştırmasız el atıldığı iddiası ile tazminat talepli olarak İstanbul Anadolu 7. (eski Tuzla 2.) Asliye Hukuk Mahkemesinin E.2012/574 sayılı dosyasında müvekkili aleyhine dava dışı üçüncü kişiler tarafından dava açıldığı ve davanın kabulüne dair karar verildiğini, karar kesinleşmeden İstanbul Anadolu 10. İcra Müdürlüğünün (Pendik 2.İcra Müdürlüğü) E.2013/9 ve E.2013/8 sayılı dosyaları ile icra takibi başlatıldığını, İstanbul Anadolu 10. İcra Müdürlüğünün 2013/8 sayılı dosyasından ilam kesinleşmeden dosya bedelinin banka hesaplarına haciz konulması yolu ile müvekkilinden tahsil edildiğini, müvekkilinin hesaplarından toplam 102.006,31 TL'nin icra dosyasına aktarıldığı ve alacaklıya ödendiğini, bu miktardan 7.742,60 TL tahsil harcı kesilerek davalı idarenin hesaplarına aktarıldığını, müvekkilinin temyiz başvurusu üzerine anılan mahkeme kararının Yargıtay 5.Hukuk Dairesinin E.2013/23313, K.2013/21649 sayılı kararı ile bozulduğunu, ilk derece mahkemesi İstanbul Anadolu 7. Asliye Hukuk Mahkemesince; bozma sonrası Yargıtay bozma ilamına uyularak, E.2014/427 ve K.2014/413 sayılı ilamı ile dava dilekçesinin yargı yolu bakımından reddine karar verildiğini, bunun üzerine aynı davacılar tarafından İdari yargıda dava açıldığını, davacıların davadan feragat etmesi nedeniyle İstanbul 3. İdare Mahkemesinin E.2017/2208 ve K. 2017/2674 sayılı kararı ile konusu kalmayan dava hakkında karar verilmesine yer olmadığına kararı verildiğini ve söz kararın kesinleştiğini, İstanbul Anadolu 10. İcra Müdürlüğünün E.2013/8 sayılı dosyasından icranın iadesi talep edildiğini, icra müdürlüğünce icranın iadesi talebinin kabul edilerek dosyanın davacısı yani takip alacaklısı tarafından cebri icra ile çekilen tutar olan 91.787,88 TL'nin müvekkilinin hesaplarına iade edildiğini, icra dosyasında alacaklıya yapılan ödeme aşamasında kesilen tahsil harcının iadesi için yapılan talebin icra müdürlüğünce kabul edildiğini, Kartal Vergi Dairesine 15/09/2021 tarihinde yazı yazıldığını, 30/01/2013 tarihinde yatırılmış olan 7.742,60 TL tutarındaki tahsil harcının iadesinin istenildiği, Pendik Vergi Dairesince davacı tarafından Pendik Vergi Dairesine ödenen 7.742,60 TL tahsil harcının, ilamın ortadan kalkmış olması nedeniyle iadesi yönünde icra müdürlüğünce verilen karara rağmen iade edilmemesine yönelik 30/09/2021 tarih ve E.93536498-250.02.02-779267 sayılı

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden //RiQ0t - uYEsiQg - gQXIZPE - v/4GRk= ile erişebilirsin

işlemin tesis edildiğini ileri sürerek, işlemin iptali ile ödenen tahsil harcının iadesi istemiyle, Pendik Vergi Dairesi Müdürlüğüne karşı idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

2. **İstanbul 6. Vergi Mahkemesi 07/02/2022 tarih ve E.2022/306, K.2022/346 sayılı kararı** ile, davanın görüm ve çözümünde adli **yargı** yerinin görevli olduğu gerekçesiyle, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15/1-a maddesi uyarınca davanın görev yönünden reddine kesin olarak karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"..Dava dosyasının incelenmesinden; İstanbul Anadolu 10. İcra Müdürlüğünün E.2013/8 sayılı dosyasından başlatılan icra takibinde, davacıdan tahsil edilen 7.742,60 TL icra tahsil harcının iade edilmemesine ilişkin davalı idarenin 30.09.2021 tarih ve E.93536498-250.02.02-779267 sayılı işleminin iptali ile ödenen tahsil harcının iadesi istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.*
>
> *Uyuşmazlığın özü, İstanbul Anadolu 10. İcra Müdürlüğünün E.2013/8 sayılı dosyasında, davacıdan tahsil edilen icra tahsil harcına ilişkin olduğu, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 20.02.2017 tarih ve E:2016/523, K:2017/13 sayılı ve müstekar hale gelen kararında da belirtildiği üzere; dava konusu işlemin, özel hukuk ilişkisinden doğan ve adli yargının konusuna giren bir işlem olduğu, icra dairesine ödenen harçların, kanuna aykırılığı iddiasının şikayet yoluyla icra mahkemesinde çözümleneceği; mahkemenin incelemeyi, söz konusu icra dosyası üzerinde yaparak, anılan işlemin Kanuna uygun olup olmadığı hususunda karar vereceği, adli yargılamanın bir parçasını oluşturan bu uyuşmazlığın, icra dairesinin tesis ettiği bir işlemden kaynaklandığı gözetildiğinde, bu işlemin yasaya uygun olup olmadığının adli yargı yerince çözümlenmesinin gerektiği ve söz konusu işleme karşı vergi dairesine başvuru yapılmış olmasının uyuşmazlıkta idari yargı yerini görevli hale getirmeyeceği sonucuna varılmıştır..."*

3. Davacı vekili, Pendik Vergi Dairesi Müdürlüğünün 30/09/2021 tarih ve E.93536498-250.02.02-779267 sayılı işlemin hukuka aykırı olduğunun tespiti ile ödenen tahsil harcının iadesi talebiyle davalı Gelir İdaresi Başkanlığı aleyhine bu kez adli yargı yerinde dava açmıştır.

B. Adli Yargıda

4. **İstanbul Anadolu 19. İcra Hukuk Mahkemesi 02/07/2024 tarih ve E.2024/299, K.2024/415 sayılı kararı** ile, uyuşmazlığın görüm ve çözümünde idari yargının görevli olduğu gerekçesiyle, HMK'nın 114-b ve 115. maddeleri gereğince yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle, davanın usulden reddine kesin olarak karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Mahkeme kararının ilgili kısmı şöyledir:

> *"...İstanbul Anadolu 10. İcra Müdürlüğü'nün 2013/8 Esas sayılı İcra Dosyasının incelenmesinde; takibe dayanak İstanbul Anadolu 20. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 2012/574 Esas 2012/860 Karar sayılı ilamının kesinleşmeden takibe konulmuş olduğu, ilam kesinleşmeden borçlu kurum tarafından dosya bedelinin banka hesaplarına depo edildiği, 2013/8 sayılı takip dosyasından yapılan ödeme nedeniyle 7.742,60-TL tahsil harcının kesilmiş ve vergi dairesine aktarılmış olduğunu, dayanak mahkeme dosyasının geçirdiği evreler neticesinde ortadan kaldırıldığı, icra müdürlüğünce İİK 40.maddesinin uygulanmış*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden //RiQ0t - uYEsiQg - gQXIZPE - v/4GRk= ile erişebilirsin

olduğu, alacaklı tarafından yapılan ödemenin yanında tahsil harcının yanında icra müdürlüğünce Gelir İdaresi Başkanlığına yazı yazıldığı, Gelir İdaresi Başkanlığı İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı Pendik Vergi Dairesi Müdürlüğünce tahsil harcının cebri icra yoluyla ödenmiş olması nedeniyle harcın iade edilmeyeceğinin bildirildiği görülmüştür.

Dava; harcın iadesi talepli şikayet istemine ilişkindir.

Tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde; icra müdürlüğünün vergi sorumlusu sıfatının tahsil harcının tahsil edilmesiyle birlikte sona erdiği, istemin niteliği itibariyle Vergi müdürlüğünün yapmış olduğu işlemin iptaline ilişkin olduğu, bu hususta mahkememizin yetkili olmadığı çözüm yerinin idari yargı içerisinde vergi mahkemeleri olduğu anlaşıldığından HMK'nun 114/1-b ve 115/2 maddeleri uyarınca yargı yoluna ilişkin dava şartı yokluğu nedeniyle şikayetin usulden reddine karar vermek gerekmiş aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur..."

5. Davacı vekilinin dilekçesi ile 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesine göre doğduğunu öne sürdüğü olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle başvurması üzerine, İstanbul Anadolu 19. İcra Hukuk Mahkemesince dava dosyası Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiş, İstanbul 6. Vergi Mahkemesinin dosyasının da UYAP kayıtları Mahkememizce temin edilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

6. Anayasanın *"VI. Vergi Ödevi"* başlıklı 73. maddesinin ilgili üçüncü ve dördüncü fıkraları şöyledir:

"Vergi, resim, harç ve benzeri malî yükümlülükler kanunla konulur, değiştirilir veya kaldırılır.

Vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülüklerin muaflık, istisnalar ve indirimleriyle oranlarına ilişkin hükümlerinde kanunun belirttiği yukarı ve aşağı sınırlar içinde değişiklik yapmak yetkisi Cumhurbaşkanına verilebilir."

7. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun *"İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı"* başlıklı 2. maddesi şöyledir :

"(Değişik: 10/6/1994-4001/1 md.)

1)İdari dava türleri şunlardır:

a)(İptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b)İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,

c)(Değişik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar.

2)İdari yargı yetkisi, idari eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlıdır. İdari mahkemeler; yerindelik denetimi yapamazlar, yürütme görevinin kanunlarda ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde gösterilen şekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idari eylem ve işlem niteliğinde veya idarenin takdir yetkisini kaldıracak biçimde yargı kararı veremezler.

3. (Mülga: 2/7/2018 - KHK-703/185 md.)"

8. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun *"Kesin hüküm"* başlıklı 303.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden //RiQ0t - uYEsiQg - gQXIZPE - v/4GRk= ile erişebilirsin

maddesinin ilgili birinci ve ikinci fıkraları şöyledir:

"Bir davaya ait şeklî anlamda kesinleşmiş olan hükmün, diğer bir davada maddi anlamda kesin hüküm oluşturabilmesi için, her iki davanın taraflarının, dava sebeplerinin ve ilk davanın hüküm fıkrası ile ikinci davaya ait talep sonucunun aynı olması gerekir.

Bir hüküm, davada veya karşılık davada ileri sürülen taleplerden, sadece hükme bağlanmış olanlar hakkında kesin hüküm teşkil eder."

9. 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun *"İcra mahkemesi"* başlıklı 4. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 3/7/1940-3890/1 md.)

(Değişik birinci fıkra: 17/7/2003-4949/1 md.) İcra ve iflâs dairelerinin muamelelerine karşı yapılan şikâyetlerle itirazların incelenmesi icra tetkik mercii hâkimi yahut kanun gereğince bu görev kendisine verilmiş olan hâkim tarafından yapılır. İş durumunun gerekli kıldığı yerlerde Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun olumlu görüşü ile Adalet Bakanlığınca icra tetkik merciinin birden fazla dairesi kurulabilir. Bu durumda icra tetkik mercii daireleri numaralandırılır. İcra tetkik merciinin birden fazla dairesi bulunan yerlerde iş dağılımı ve buna ilişkin esaslar, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belirlenir. Her icra tetkik mercii hâkimi, kendisine Adlî Yargı Adalet Komisyonu Başkanlığınca dönüşümlü olarak bağlanan icra ve iflâs dairelerinin muamelelerine yönelik şikâyetleri ve itirazları inceler, bu dairelerin gözetim ve denetimlerini yapar, idarî işlerine bakar.

İcra yetkisini haiz sulh mahkemelerinin muamelelerine karşı vuku bulacak şikâyet ve itirazların tetkik mercii o mahkemenin hâkimidir."

10. 2004 sayılı Kanun'un *"Şikâyet ve şartlar"* başlıklı 16. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 3/7/1940-3890/1 md.)

Kanunun hallini mahkemeye bıraktığı hususlar müstesna olmak üzere İcra ve İflas dairelerinin yaptığı muameleler hakkında kanuna muhalif olmasından veya hadiseye uygun bulunmamasından dolayı icra mahkemesine şikayet olunabilir. Şikayet*bu muamelelerin öğrenildiği tarihten yedi gün içinde yapılır.*

Bir hakkın yerine getirilmemesinden veya sebepsiz sürüncemede bırakılmasından dolayı her zaman şikayet olunabilir."

11. 492 sayılı Harçlar Kanunu'nun *"Nisbi harçlarda ödeme zamanı"* başlıklı 28. Maddesinin ilgili kısımları şöyledir;

"...

b) İcra Tahsil Harcı,

İcra takiplerinde Tahsil Harcı alacağın ödenmesi sırasında, ödeme yapılmayan hallerde harç alacağının doğması tarihinden itibaren 15 gün içinde ödenir.

Harç alacağı icranın yerine getirilmesiyle doğar.

Konunun değeri üzerinden alınacak İflas Harclarında da bu bent hükümleri uygulanır."

12. 2576 sayılı Kanun'un *"Vergi Mahkemelerinin görevleri"* başlıklı 6. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 24/2/1988 - 3410/2 md.)

Vergi mahkemeleri:

a) Genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden //RiQ0t - uYEsiQg - gQXIZPE - v/4GRk= ile erişebilirsin

benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin davaları,

b) (a) bendindeki konularda 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulanmasına ilişkin davaları,

c) Diğer kanunlarla verilen işleri,

Çözümler."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

13. Uyuşmazlık Mahkemesinin Kenan YAŞAR'ın Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 03/03/2025 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, idari ve adli yargı yerleri arasında anılan Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı ve adli yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacı vekilinin istemi üzerine mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile *karar* verildi.

B. Esasın İncelenmesi

14. Raportör-Hâkim Gülay DOĞAN'ın, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

15. Dava, davacı aleyhine başlatılan ilamlı icra takibinde ödenen tahsil harcının ilamın ortadan kalkmış olması nedeniyle İcra Müdürlüğünce iadesine karar verildiği halde, Vergi Dairesi tarafından harcın iade edilmemesine yönelik işlem tesis edildiği ileri sürülerek; işlemin iptali ve harcın iadesine karar verilmesi istemiyle, idari yargıda tahsil işlemini gerçekleştiren vergi dairesine, adli yargıda Gelir İdaresi Başkanlığına karşı açılmıştır.

16. Somut olayda, davacı aleyhine başlatılan ilamlı icra takibinde ödenen tahsil harcının ilamın ortadan kalkmış olması nedeniyle İcra Müdürlüğünce iadesine karar verilmiş olup, harcın iadesinin muhatabı vergi dairesi olmuştur. İcra dairesinin, yürüttüğü takip sonucuna göre Harçlar Kanunu'nun uygulanması suretiyle, Hazine adına, sorumlu sıfatıyla gerçekleştirdiği vergilendirme işlemi niteliğindeki harç tahsilatlarının, İcra ve İflas Kanununun uygulanması olarak değerlendirilmesine ve bu Kanun kapsamında şikayet müessesine konu edilmesine olanak bulunmamaktadır.

17. Bununla birlikte, somut olayda uygulanması halinde, icra mahkemelerinin *"istihkak davaları"* ile *"ihalenin feshi davalarına"* ilişkin kararları dışındaki takip hukukuna ilişkin (memur işlemini şikayet, haciz, satış vb.) kararları maddi anlamda kesin hüküm de teşkil etmemektedir. Dolayısıyla, somut olaydaki gibi tahsil harcının tahsilini gerçekleştiren vergi idaresinin olası şikayet davasının tarafı olmaması ve mahkemece şikayet konusu hakkında verilecek kararın maddi anlamda kesin hüküm teşkil etmemesi nedeniyle, tahsil harcının iadesi yönünden İcra Hukuk Mahkemesince verilecek kararın icraîliği de tartışmalı hale geleceğinden *"memur işlemini şikayet davası"* sürecinin uyuşmazlık konusu olaya

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden //RiQ0t - uYEsiQg - gQXIZPE - v/4GRk= ile erişebilirsin

uygulanması mümkün görünmemektedir.

18. Bu durumda; idarenin tek yanlı ve kamu gücü kullanarak kamu hizmetinden yararlanma karşılığında, davacıdan tahsil ettiği icra tahsil harcı mahiyeti gereği bir idari işlem olup, 492 sayılı Harçlar Kanunu'nun ilgili maddelerinde belirtilen hükümler uyarınca, hazine adına ilgili vergi daireleri, muhasebe müdürlükleri, mal müdürlükleri hesabına yatırılmak üzere sorumlu sıfatıyla icra müdürlüğünce tahsil edildiğinden, ödenen tahsil harcının iadesi istemiyle açılan davanın, görüm ve çözümünde 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. ve 2576 sayılı Kanun'un 6. maddesi uyarınca idari yargı yerinin görevli olduğu anlaşılmıştır.

19. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, İstanbul 6. Vergi Mahkemesinin 07/02/2022 tarih ve E.2022/306, K.2022/346 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGI YERİNİN GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. İstanbul 6. Vergi Mahkemesinin 07/02/2022 tarih ve E.2022/306, K.2022/346 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

03/03/2025 tarihinde OY BİRLİĞİYLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye
Kenan	Nilgün	Doğan	Eyüp
YAŞAR	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden //RiQ0t - uYEsiQg - gQXIZPE - v/4GRk= ile erişebilirsin